

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/1832

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/ 6
Konu : İstanbul Milletvekili
Erdoğan TOPRAK'ın
Yazılı Soru Önergesi.

SÜRELİ
.../.../2011

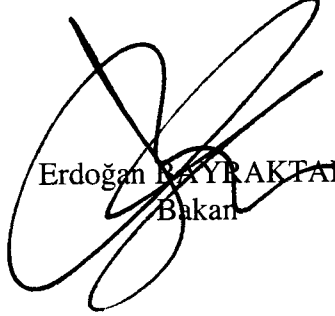
03 Ocak 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 15.12.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02-35829 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Erdoğan TOPRAK'ın, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu, T.B.M.M. 7/1832 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ERDOĞAN TOPRAK'IN
T.B.M.M. 7/1832 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Son günlerde bazı basın organlarında yer alan dünyayı ve ülkemizi yakından ilgilendiren iklim değişikliği konulu önemli raporlar yayınlanmıştır. 07.12.2011 tarihli Milliyet Gazetesi'nde Mehveş Evin, Cumhuriyet Gazetesi'nden Ergin Yıldızoğlu söz konusu raporlar hakkında önemli bilgiler vermektedir.

Güney Afrika'nın Durban kentinde, BM'nin düzenlediği iklim Değişikliği Zirvesi'nde dünyada iklim değişikliği konusunda geline kritik duruma dikkat çekilmiş. Almanya merkezli Germanwatch'ın 58 ülkenin iklim değişikliği konusundaki politikaları, saldıkları karbondioksit oranları ve emisyonlarına göre yaptığı sıralamada Türkiye sondan dördüncü sırada yer almaktadır. İngiliz Meteoroloji Dairesinden Küresel ısınma konusunda toplam 20 ülkenin durumunu inceleyen Metoffice, Türkiye için ciddi kuraklık uyarısında yapmaktadır. Bütün bu yazılar ve raporlara bakıldığında ülkemizin iklim konusunda hiçbir politika üretmediği ve değişen iklim koşulları konusunda önlemler almadığı ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede;

- 1-Son dönemde hazırlanan iklim raporları hakkında bilginiz var mı?
- 2-Bu raporlarda ortaya çıkan sonuçları nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 3-Ülkemizin iklim politikaları konusundaki kötü konumunu iyileştirmek ve iklim değişimine olumsuz katkıyı sonlandırmak için ne tür çalışmalar yapmaktasınız?
- 4-Türkiye'nin küresel iklim değişikliği konusunda AKP hükümetinin nasıl bir politikası bulunmaktadır?
- 5-Küresel iklim değişikliğinin tarımsal yaşama etkileri ve zararları konusunda herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 6-Raporlarda dikkat çekilen kuraklık konusunda nasıl bir tespitiniz ve bunu önlemeye ilişkin nasıl bir çalışmanız bulunmaktadır?

CEVAPLAR:

1-2- İklim değişikliğinin artan önemi dolayısıyla dünyada birçok uluslararası kuruluş tarafından çalışmalar yapılmakta ve raporlar yayınlanmaktadır. Ancak iklim değişikliği konusundaki resmi müzakerelere ve çalışmalara yön veren Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) iklim değişikliğinin değerlendirilmesi konusunda önde gelen kuruluştur.

IPCC dünya genelindeki iklim değişikliği hakkındaki bilimsel çalışmaları, fiziksel bilim, iklim değişikliğinin etkileri, uyum ve etkilenebilirlik ile azaltım çalışma grupları aracılığıyla değerlendirmektedir.

Panel bugüne kadar iklim değişikliği konusunda en güvenilir bilgi kaynağı olarak kabul edilen dört kapsamlı değerlendirme raporu hazırlamıştır.

Ülkemiz IPCC çalışmalarını ve raporlarını yakından takip etmekte, raporlarda yer alan bilgileri temel alarak, özellikle iklim değişikliğine uyum konusundaki çalışmalarına yön vermektedir. Ayrıca ülkemiz akademisyenleri tarafından, IPCC'nin bilimsel çalışmalarına katkı verilmektedir.

3- Ülkemiz atmosferde tehlikeli bir boyuta varan insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının, iklim sistemi üzerindeki olumsuz etkisini önlemek ve başta karbondioksit (CO2) olmak üzere sera gazı emisyonlarını 1990 yılı seviyesinde tutmak amacıyla hazırlanan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine (BMİDÇS) 24 Mayıs 2004 tarihinde taraf olmuştur.

Bu çerçevede, Türkiye, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında ve sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, bir yandan kalkınmasını sürdürürken diğer yandan iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik yürütülen küresel mücadelede yerini almayı amaçlamıştır.

Sera gazı emisyonlarının azaltılması veya sınırlandırılması hukuki açıdan bağlayıcı kılan Kyoto Protokolü ise 1997 yılında imzaya açılmış ve 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Bugün itibariyle 189 ülke ve 1 Bölgesel Ekonomik Topluluk (AB) Protokole taraftır. Türkiye, 26 Ağustos 2009 tarihinde Kyoto Protokolüne resmen taraf olmuştur.

Protokolün Ek-B listesinde yer alan ülkelerin toplam sera gazı emisyonlarını 2008-2012 döneminde (ilk yükümlülük dönemi), 1990 yılı (temel yıl) seviyesinin en az %5 altına indirmesini taahhüt etme zorunluluğu bulunmaktadır. Kyoto Protokolü imzaya açıldığında Ülkemiz, Sözleşmeye taraf olmadığı için Protokolün EK-B listesinde yer almamış ve dolayısıyla sayısal bir sera gazı azaltım veya sınırlama yükümlülüğü almamıştır.

Türkiye'nin iklim değişikliği alanında izleyeceği politikaların, alacağı önlemlerin ve yapacağı çalışmaların belirlenmesi amacıyla, 2001/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi'yle İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu (İDKK) oluşturulmuştur. Türkiye'nin 2004 yılında BMİDÇS'ye taraf olması ile birlikte İDKK yeniden yapılandırılmış, 2010 yılında ise yeni üyelerin katılımıyla genişletilmiştir.

Sözleşmeye taraf olduktan sonra İklim Değişikliği I. Ulusal Bildirimi, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde hazırlanmış ve İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu (İDKK) tarafından onaylanarak 2007 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekreteryasına göndermiştir. II. Ulusal Bildirimin 2012 yılı Şubat ayında tamamlanıp, BMİDÇS Sekreteryasına sunulması hedeflenmektedir.

Ayrıca ülkemiz Sözleşme gereğince ulusal bildirim yanında düzenli olarak sera gazı emisyon envanteri hazırlamakla yükümlüdür. Ulusal sera gazı emisyon envanteri Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Rehberinde önerilen yaklaşımlar kullanılarak enerji, endüstriyel prosesler, tarımsal faaliyetler ve katı atıklardan kaynaklanan emisyonlar ile yutak alanlarda karbon giderimi, Türkiye ölçeğinde yıllık olarak hesaplanmaktadır.

Bunun yanı sıra Ülkemiz, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasına yönelik küresel çabalara kendi özel şartları ve imkanları çerçevesinde katkıda bulunmak maksadıyla Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanan "Ulusal İklim Değişikliği Strateji Belgesi" 3 Mayıs 2010 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanmıştır. Ulusal İklim Değişikliği Strateji Belgesi, ilgili sektörlerde sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliği uyumuna yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri belirlemektedir.

"Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi'nin uygulamaya konulmasını temin etmek amacıyla sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliği uyum konusunda ilgili sektörler için 2010- 2023 yıllarına yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (İDEP) hazırlanmıştır. Katılımcı bir süreç içerisinde hazırlanan İklim Değişikliği Eylem Planı'nın genel amacı, sera gazı emisyonlarını azaltarak iklim değişikliğiyle mücadele etmek, gerçekçi, güçlü, dayanıklı ve uluslararası yasal belgelere yapılacak adil taahhütler yoluyla azaltım ve uyumu teşvik etmek ve iklim değişikliğinin etkilerini yöneterek dayanıklılığı arttırmaktır. İklim Değişikliği Eylem Planı, Kyoto Protokolü'nün Ek-A'sında yer alan sektörler ile BMİDÇS'nin İklim Değişikliği Ulusal Bildirim raporlama formatında istenen sektörler esas alınarak, oluşturulmuştur.

Bununla birlikte iklim değişikliği ile mücadele kapsamında sera gazı emisyonlarının azaltılması, sınırlandırılması ve yutak alanların artırılması maksadıyla gönüllü karbon piyasalarına yönelik geliştirilen ve yürütülen projelerin kayıt altına alınması amacıyla hazırlanan Sera Gazı Emisyon

Azaltımı Sağlayan Projelere İlişkin Sicil İşlemleri Tebliği; 07/08/2010 tarih ve 27665 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımız koordinasyonunda Birleşmiş Milletler tarafından 2008 yılından beri yürütülen ve Türkiye'nin kentsel, kırsal ve kıyı alanları gelişimini tehdit eden iklim değişikliği risklerini yönetmek için kapasite geliştirmeyi amaçlayan "Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi" BM Ortak Programı 2011 yılında tamamlanmıştır.

4- 28 Kasım - 9 Aralık 2011 tarihlerinde Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Durban şehrinde düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 17. Taraflar Konferansı (COP 17) ile Kyoto Protokolü 7. Taraflar Toplantısı (CMP 7) sonunda, Kyoto Protokolü 1. taahhüt döneminin sona ereceği 2012 yılından sonra geçerli olacak iklim değişikliği rejiminin belirlenmesine ilişkin bir yol haritası üzerinde anlaşmaya varılmıştır.

Durban'da üzerinde mutabık kalınan paket, diğer hususlar yanında, iklim değişikliğiyle mücadele konusunda tüm ülkeleri bağlayan hukuki bir belgenin 2015 yılına kadar kabul edilmesini ve bu belgenin en geç 2020 yılında yürürlüğe girmesini öngörmektedir. Durban Taraflar Konferansında ayrıca, özel konumu Marakeş (2001) ve Cancun (2010) Taraflar Konferanslarında tanınmış olan Türkiye'ye, salım azaltımı, iklim değişikliğine uyum, teknoloji geliştirilmesi ve transferi, kapasite oluşturma ve finansman alanlarında sağlanacak desteğin usulünün belirlenmesine ilişkin görüşmelerin sürdürülmesi karara bağlanmıştır.

Bu karar uyarınca gerekli adımların atılması için girişimlerimiz önümüzdeki dönemde de kararlılıkla sürdürülecektir. Türkiye öteden beri, iklim değişikliğiyle mücadelede '*ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar*' ve '*her ülkenin kendi imkân ve kabiliyetlerine göre değerlendirilmesi*' ilkeleri çerçevesinde, adil, kapsamlı, kurallara dayalı ve hukuken bağlayıcı bir uluslararası düzenlemeye gidilmesini savuna gelmektedir. Ülkemiz bu anlayışla, sürece gereken katkıyı sağlamaya devam edecektir.

5- 2008 yılında başlatılmış ve 2011 yılında tamamlanmış olan Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi kapsamında Seyhan havzasında yürütülen pilot çalışmalar ile iklim değişikliğinin tarım sektörüne ve ürün desenlerine olası etkileri konusunda çalışmalar yürütülmüştür. Bu projenin çıktılarında biri olan "Ulusal Uyum Stratejisi ve Eylem Planında iklim değişikliğinin "Tarım Sektörü ve Gıda Güvencesi" konularına etkileri konusunda detaylı analizler yapılarak eylemler oluşturulmuştur.

Ayrıca iklim değişikliğinin Ülkemize bölgesel ve sektörel etkilerinin tespiti amacıyla ilgili Bakanlıklarla işbirliği içerisinde yürütülecek olan "Türkiye'nin İklim Değişikliğinden Bölgesel ve Sektörel Etkilenebilirliğinin Belirlenmesi Projesi" 2012 yılında başlatılacak olup, iklim değişikliğinin tarım sektörüne etkileri de bu proje kapsamında incelenecektir.

6- IPCC'nin 2007 yılında yayınlanan 4. Değerlendirme Raporuna göre Ülkemiz İklim Değişikliğinin olumsuz etkilerinden en çok etkilenecek bölgeler arasında yer alan Akdeniz Havzasında yer almaktadır. Ayrıca İstanbul Teknik Üniversitesi Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsünde yapılan çalışmada ülkemizde yağış miktarlarında, buna bağlı olarak yüzey akışlarında azalma ve sıcaklıklarda artma öngörülmektedir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının koordinasyonunda yürütülen kuraklıkla mücadele çalışmaları kapsamında muhtemel bir tarımsal kuraklığın etkilerini azaltmak amacıyla hazırlanmış olan ve 2008-2012 yıllarını kapsayan "Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanmıştır.